

تورک یوردی

ناشری: تورک یوردی

مدبری: آق جورہ اوغلی یوسف

۷۴
۵

یل ۶ جلد ۱۲ صای ۱۳۶

۹ حزیران ۱۳۳۳

۱۳۳۳ صای ۸

بدایتدن بری عضویتیزی طوغوران و یوغوران شرائط نا معدوده یه نظر آک ای سی بودر . امکان دأره سنده بوندن ای سی تحقق ایدمه مشدر . دها مکمل بر فطرت عضویه تصور ایدیه بیلیر . لکن شرائط طبیعییه - شیمدی یه قدر - بوندن زیاده سنه مستعد و مساعد بولونه ما مشدر . [دیرم . اوبله اولونجه :

(۳) (optimisme) بک طوغرو بر نظریه فلسفیه اولق لازمکایر، چونکه ذی حیات وحساس اولان موجودات عضویه شرائط محیطه لرینه اضافله، ممکن اولدوغی قدر ای بر شکل و ترتیب اوزره تشکل ایتشلردر . زیرا استعداد و قابلیت حیات ایله مفعولدرلر . شبهه ایتیم که بو سوزلردن ده نه مراد ایتدیکی آکلار سکز . چونکه - اکثریت ناسک ظن ایتدیکی کبی - (pessimisme) ی آغلامق، (optimisme) ی کولمک معناسیله تلق و تفسیر ایتز سکز . بالطبع (عوارض accidents) حیاتی ذکر ایله تریضه ده قالدیشماز سکز . مثلاً بر ساعتک، بر ما کنه نك مرهانکی بر طارضه سببیله بوزولمه سی و یا قیرلمه سی اوما کنه نك او ساعتک مقصد مخصوصنه اویغون بر صورتده یاپیلش اولمادیغی اثبات ایدمه یه چکی کبی ، عضویتکده بعضی عوارض حیوانی ایله متغیر و بوسبوتون مختل اوله بیلمه سی اویغونسز اولدوغنه دلالت ایتز . ایشته بن بونلری ده انشای تدقیق اتمده کمال اهمیتله بر طرفه قید ایدرم، و او وقت تاریخ فلسفه دن ده خاطر مه کان شیرلی اشارت ایدر بر اقایرم .

مابعدی وار

رضا نرفیس

انتقاد و تقریر

• هلالک کولکه سنده •

بعض بگی، کنج آلر، حالا کهنه بر سازک اسکیمش، قوبمش تللرنده، بوکونک تازه روحی دیوره جق بر نغمه آریور. داملا دایلا آقان کونلردن بیریکه رک، بویوک بر جاغلایان حالی آلان عصرلر، آرتق عروضک بوتون کوزللیکی، بوتون روحی امدی، ایجیدی و کندیسيله برابر آلوب کوتوردی .

عروض وزنی، کنجکینک بوتون رنگینی، شعرینی ماضینک دوداقلرنده بورصوتش بر اختیار قادین قادار یورغون و خسته... اونک، حیاته یکانه وعد ایتدیکی شی بر صوک نصدرکه، بونکده، خالد فخری بکک قلميله، ایکی نولو ایله بر چیلغینک صیحه لری طوبلانه رق، مشوم بر « بایروسه » فریادی حالنده چیقدیغنه قانعز ..

بوندن صوگرا عروض ایله دویغولرینی بسته له مکک جالیشیق، اوزنه ده بگی، کوزن کرسته لر وارکن، اسکی و بریشان خرابه لری قاریشدیرارق طوبلایان، جوروک، کهنه مالزمه ایله برینا پایغنه بگزمه .. بونلرک ایچنده، نادراً اوزرینی یوصولر صارمش، قیمتدار بر قابو بارجه سی، پاخود یاریسی قوبمش ظریف

بر ستون باشانى بولتە بېلىر، فقط ھېچ شېھ يوقكە، بوشەر بناسى، چوروك، تېنە وقارا كلكدر.. كنجلك،
 يوكسەكە جىي آبدەنك، يىكى دوغمش برېھار كوشى قادار تېز وشعشەلى اولمەسىنى ايستەر!
 بوكون بحث ايدە جكم «ھەللك كولكە سىندە» آدىلى كوجو جك مجموعه عررض وزىلە يازلمشدر.
 اترك هنوز يك كنج اولان ناظمى، بىجى صائم بك، داھا اسمى مطبوعات عالمىه يىكى آتييور، فقط
 بوكنج شاعرده، عررضك آرتق ياشايە ميه جقنە قانع اولمش، اوندن تامما واز كچەرك، مى ورنەر
 ھېچ وزىلە يازمغە باشلامشدر.

«ھاللك كولكە سىندە» كى منظومە لرك ھېسى:

مفعول فاعلات مفاعيل فاعلن

وزىلە ئورولاش ۋەھىسىدە، دائما ايلك مصراعى، سو كندە تكرر ايتك اوزردە، بشر مصراعلق
 منظومە جكلردن تشكل ايتمش، يكرمى صحيفەك بر شعر مجموعه سيدر.
 ھاللك كولكەسى، تركىبىز لسانلە يازلمشدر. ايچندە كوزل پارچەلرە تصادف ايدىليور. فقط
 ھىت عمومىيە اعتباريلە، حقيقى شخصيتنى بولمش بر كېسەنك اثرى اولارق قبول ايدىلەنر.
 بن اونك يك جوق يرنە، فكرتى، امين بلندى... بولدم مثلاً:
 «سن بېل كە ظامك دكل. ھەللك اميدىك»
 مصراعى، اوقدار «رېاك جوابى» شاعرىنە عانكە...ا كر بونى ھاللك كولكە سىندە كورمە.
 سەيدم توفيق فكرتك دىردم. صوكرا:

«دشمن! اميدم ئولدى، ئولزەدە ھم اينان!»

«كافر! بوئولكەنك بزى البتە صاحى!»

مصراعلىلەدە «كىن» نەدە:

«كافر! ھلال رايىت اسلامە حرمت ايت»

«لوپلر بوغاز خطا يىكى طاغلرەدە عاقبت!»

فرىادىلە ايلك دىفغە كنىش بر عھىيان صيھەسى يوكسەلتن امين بلندك سىنىنى ايشتييورزا!
 بىجى صائم بكدە، «بكلييور» ايلە «پارلايور» كى يكدىكرىلە تقفەسى جا ئز اولمايان كەلردن
 يالئش قافىلەدە وار... اترك كك كوزل پارچەلرەدن برى شودر:

«كېشەردى شاخلانان قارىشىق صاچلى آتلىرى»

«بعضاً غروبە قارشى وبعضاً دوغان آبه.»

«غرك سارنجه كوللىرى آلەين قاناتلىرى»

«بولر قوشاردى بېلمەدن اورمان، نەر، قاي.»

«كېشەردى شاخلانان قارىشىق صاچلى آتلىرى.»

صوكرا، «اسكلت» سىرلوحەلى شو:

«باقى دىھلرم ناصىل كولوپور خېبە دشمن»

«تورقوايلە باقىدەك شو قىرىق باشلى اسكلت»

«برضا بىلكدى بولجى.. بياض صاچلى بر نە»

.....

کوزل قطعه سنده « دشمنه » ایله « ننه » کلهسی یگدیگریله بویله قنا برشکده تقیه ایدیله چکنه ،
 « ننه » یرینه « آنا » دینلسه ایدی ، قطعه داها کوزل ودوغرو اولوردی .
 ائرك بعضی یرلرنده يك لزومسز ، دولدورمه کله لر اولدیفی کی صیق صیقده جمله خطالری
 کوزمزه چارپیور . سوکرا باشدن باشه عینی وزن وعینی شکله اولمسی ده قولاغه وروحه اوسانچ
 ویریور . فقط بوتون بونلرک برتک سبی وار :

عروضه وزنی ۰۰۱

بو بویوک خسته لقدن قورتولدقلری ایچین یچی صائم یکی تبریک ایدر ، يك جالیشقان واستعدادلی
 اولان بوکنج شاهرده ملی وزنمزه یازمش یکی کوزل شعرلر بکله رز ۰۰۰
 بکار یکی ، ۲۷ مایس ۱۳۲۳

ی . ص

مطبوعات

« یکی طوغویه طوغری »

ماجار تورانچیلری طرفندن ۱۳۲۷ سنه سنده تشکیل ایدیلش « تورانه جمعیتی » نك ناشر افکاری اولوق
 اوزره او زمانلر انتشار ایدن « تورانه » مجموعه سی ، بر مدتنبیری جیقاموردی . بو فائده لی مجموعه ، بو
 ییلاک کانون ثانی آیینده - دهامرق وکوزل اولارق - تکرار چیقماغه باشلامشدر . تورانچیلکه دائر مهم مقاله
 لری ، ادبی پارچه لری وکوزل رسملری ایچنه آلان بو مجموعه یی آیریمجه موضوع بحث ایدن يك ایسه کده ،
 شیددی مقبئلری قوطلولایارق ، استانبول دارالفنون مدرسلرندن پروفیسور مه ساروش بک ، تورانک ۲ نجی
 ساییشنده چیقان تورکجه بر مقاله سی میناً آلوب بورایه درج ایدیبورز [۱] .

«اورته لی قیزیل قانلره بوغمق ایسته ین قورقونج صاواشلرایله چاناق قلمه بوغازی اوکنده کومبور-
 ده ین طوب ، قومبارا سسلری اویقولره طالعین قوجه استانبولک یوموق کوزلرنی بوکو کوچی ایله
 بردن بره آچدی . کوزلرک آله بیلدیکنه کورده بیله چکی دورت جورده دن باصقین هایقرشی قولاغمه
 کلدی ، کوکسمزه دیکیان سونکی اوجلری جانمزه دکدی ، آجیلان کوزلر قارشیشنده دورت بوجاقده
 قانلری صوغوتان ، صولوغی طوردران آله ولی یانغینلر ، صاواش قیویلمجیلری واردر .

یر اوستک ، کوک یوزنک بوقارغاشالقلرنه طونا بویلرندن اذکیلری یکی ، سویانشی باشقه سوزلر
 قارشیمغه باشلادی . قارداش سی در بو . یوز یوز ییللاردن بری اونودولمش ، بلنکده قولاغمه
 اوکونلردن بری ایلیشمه مش اولان ارکنه تون صیرتلرنی ، اوواسنی آکدران اوکلردر بو .

[*] شهرمنده ، ایکی صویداش ماتی بربرینه یافلاشدیرمق . سهودبرمک ، دوست یاشانق مقصدیله بر
 « تورک ماجار دوستلق بوردی » آچیلدیفی معلومدر . یاقین کونلردن ماجار قارداشلریمزک تورانچی - بوردی
 ارلرندن باقی ، تهله کی بکارله بالنت افندیکن استانبوله کللری شرفه تورک اوجانی طرفندن بر ضیافت ترتیب
 ایدلشیدی . بو دفعه ده « دوستلق بوردی » ، « ماجار ایل » نه اوقومق ایچون کونده ریله چک شا کردلره ماجارجه
 اوکره تمک اوزره لسان درسلی آچمشدر . درسلی مجانی اولوب - هرکون بر ساعت سورمک شرطیله - اوج
 آی دوام ایدمچکدر . - ت . ی .